

Reel viden om, hvordan vi kan beskytte os mod giftige stoffer

PHILIPPE GRANDJEAN (PG), professor på Syddansk Universitet, har skrevet en bog med titlen: "Du er giftig. Og nogen vil skjule det". Sammen med overskriften på første kapitel, som er "Vi er så giftige, at vi ville blive forbudt som fødevarer", afdækker bogens 11 kapitler på den ene side alvorlige miljømæssige og personlige konsekvenser ved indtag af fx bly, kviksølv, fluorider, pesticider etc. og på den anden side dunkle øko-

nomiske og politiske interesser, som uretfærdigt udfordrer forskernes budskaber.

I brede kredse er PG nok mest kendt for hans utrættelige fokusering på PFAS (perfluorerede akrylatstoffer) (kapitel 4) – stoffer som er svært eller ligefrem næsten unedbrydelige. Mange husker nok skandalen fra Korsør, som PG omtaler i bogen, hvor køer græssede på marker, som var forurenede med PFOS (tilhører

PFAS-stofferne), der kom fra brandslukningsprodukter fra en nærliggende brandskole. Kødets indhold af PFOS blev målt til > 100 x højere end grænseværdien, og kødet var selvfølgelig ubrugeligt til menneskeføde, men mennesker på egnen havde længe spist kødet.

Af speciel interesse for os tandlæger behandler PG fluorid i kapitel 3. PG erkender, at fluorid begrænser cariesudviklingen, men at vi samtidig skal sikre mod fluorids bivirkninger, som, hvis vi glemmer akut forgiftning, primært er dental fluorose og en mulig påvirkning af børns hjerner, der skyldes for meget fluoridindtag under moderens graviditet og de følgende år efter undfangelsen. Overoptaget af fluorid kan resultere i kognitive udfordringer for børnene senere hen. PG argumenterer for, at fluoridindholdet i drikkevandet fx i Danmark ikke må være > 0,3 mg fluorid

pr. liter drikkevand (~ 0,3 ppm F), og samtidig skal gravide passe på med at drikke te, da der er et højt fluoridindhold i mange te-brands. I Danmark har ca. en tredjedel af kommunerne drikkevand fra boringer med et fluoridindhold på > 0,3 ppm F, så det vil være en kæmpe opgave at få alt drikkevand i Danmark under 0,3 ppm F.

Sidst i bogen tager PG begrebet forsigtighedsprincippet op. Det skyldes, som PG omtaler, at der er > 100.000 kemiske stoffer omkring os, og vi kender kun en brøkdel af de afledte potentielle skadelige effekter. Det siger sig selv, at vi ikke kan foretage RCT-studier for alle disse stoffer, og det er så her, forsigtighedsprincippet har sin berettigelse.

Tak til PG for at skrive denne bog om så vigtige emner. Til alle, der læser Tandlægebladet, kan jeg varmt anbefale at læse bogen.

Forfatter: Philippe Grandjean

Titel: Du er giftig. Og nogen vil skjule det

Forlag: Politikens Forlag

Sider: 285 sider, ill.

ISBN: 978-87-400-0001-8

Pris i DKK: 260

Vurdering og anmeldelse:

Kim Ekstrand, professor, ph.d. Odontologisk Institut, Københavns Universitet

